

STRESZCZENIE

Głównym celem rozprawy było dokonanie *identyfikacji obszarów oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, które wpływają na konkurencyjność MŚP na rynku paliw płynnych w Polsce*. Osiągnięcie tego celu pozwoliło na sformułowanie wniosków dotyczących struktury rynku paliw płynnych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań i barier funkcjonowania przedsiębiorstw z sektora MŚP.

Rynek paliw płynnych kontrolowany jest i będzie przez duże podmioty, koncerny paliwowe, czyli liderów tego rynku. Natomiast przedsiębiorstwa z sektora MŚP, ze względu na ograniczone zasoby finansowe i bariery funkcjonowania na rynku, mają ograniczone możliwości rozwoju i skutecznego konkurowania z koncernami. Istniejące relacje pomiędzy koncernami paliwowymi, a pozostałymi podmiotami tworzącymi rynek paliw płynnych w Polsce powodują, że małe i średnie podmioty mogą albo biernie podążać za narzuconymi przez liderów trendami, albo aktywnie włączać się w procesy rozwojowe, inspirowane przez koncerny paliwowe. Potwierdzono jednocześnie, że motorem napędowym dla konkurowania są przede wszystkim technologiczne innowacje produktowe i procesowe.

W rozprawie przedstawiony został innowacyjny system zapobiegania mieszaniu pali podczas załadunków i rozładunków, którego implementacja wiąże się z szeregiem korzyści dla wszystkich uczestników łańcucha dostaw, tj. producentów paliw, operatorów logistycznych i hurtowników, przedsiębiorstw transportowych oraz klientów końcowych, czyli stacji paliw i klientów indywidualnych. Korzyści te dotyczą przede wszystkim istotnego zwiększenia możliwości nadzorowania, sterowania oraz zapewnienia jakości w procesach transportu paliw.

Uzyskanie wszystkich wymienionych, potencjalnych korzyści wymaga podjęcia szeregu działań w obszarze monitorowania rynku paliw i eliminowania barier w jego funkcjonowaniu i rozwijaniu się przedsiębiorstw, szczególnie tych z sektora MŚP. Zatem w ocenie autora rozprawy, głównym obszarem dalszych badań są:

- 1) sposoby upowszechniania i dyfuzji innowacyjnych rozwiązań technicznych;
- 2) dynamika i zakres rozwoju przedsiębiorstw z sektora MŚP na rynku paliw płynnych;

Ponadto badać należy wpływ rozwiązań legislacyjnych w zakresie zapewnienia jakości paliw oraz aktywności Państwa w zwalczaniu szarej strefy.

Osiągnięcie celów rozprawy możliwe było dzięki zastosowaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych. Badania zostały podzielone na dwa etapy. Pierwszy etap stanowiły badania ankietowe. Ich celem była analiza otoczenia zewnętrznego rynku paliw płynnych w Polsce na konkurencyjność MŚP. Badania były przeprowadzone dwukrotnie w grupie wybranych aktywnych przedsiębiorstw na rynku paliw płynnych w Polsce. Na potrzeby niniejszego projektu badawczego przeprowadzono również badania ilości i jakości paliwa, które posłużyły do stworzenia studium przypadku zastosowania rozwiązania innowacyjnego w sektorze paliw płynnych w Polsce.

Przeprowadzone studia literaturowe oraz badania empiryczne uprawniają do postawienia na wstępie głównej hipotezy badawczej, że *konkurencyjność przedsiębiorstw z sektora MŚP, działających na rynku paliw płynnych, zależy od przyjętej strategii konkurencji, zorientowanej na innowacyjność i dostosowanej do trendów określonych przez liderów rynku paliw.*

Dysertacja obejmuje: wstęp, cztery rozdziały oraz zakończenie. W rozdziale pierwszym przedstawiono w ujęciu teoretycznym problematykę konkurencyjności podmiotów sektora MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem działających na rynku paliw płynnych oraz innowacji na ich konkurencyjność, pozycję konkurencyjną i budowanie przewagi konkurencyjnej. Rozdział drugi zawiera pogłębioną charakterystykę podmiotów gospodarczych, które tworzą rynek paliw płynnych w Polsce oraz identyfikację występujących między nimi relacji i najważniejszych stref oddziaływania. W rozdziale trzecim zaprezentowano w formie studium przypadku innowacyjne rozwiązanie opracowane przez autora rozprawy i wdrożone przez niego w Grupie LOTOS. W rozdziale czwartym autor prezentuje wyniki badań, ich analizę i ocenę wpływu na konkurencyjność i innowacyjność firm sektora MŚ na polskim rynku paliw płynnych.